

Skúlamálið.

Einhettsskúli: Realskúlin í Havn, læraraskúlin, eitt gymnasium og kostskúli arbeidast saman til eina samvirkandi heild. Ein skúlaráðgevari, ið verður at skifta 3. hvørt ár.

Aftaná at figgjarsáttmálin var undirskrivaður, varð fundur hildin við skúlamálaráðharran. Og var á hesum fundi semja um ein hægri einhettsskúla: realskúlin, læraraskúlin í samband við einum kostskúla við friplássum fyri fátækar evnagóðar næmingar arbeidandi saman sum ein heild. Ministarinn var harafttr sinnaður til at mæla ríkisstjórnini til at ganga við til at stovna eitt gymnasium, sum skuldi knýst til hinar skúlarar sum eitt náttúrligt hægri framhald av teimum. Um setan av einum fulltúrlærdum

skúlaráðgevara vóru menn á hesum fundi eisini sinnaðir fyri. Hann skuldi helst skiftast 3 hvørt ár — fyri at vera friskur og nýggjur í impulsun.

Hvat ein tilurk lættan av kommununnar útreiðslum til skúlan og nevnda umskipan og úthyggjan av okkara hægri skúla, kann koma at týða fyri tjóð okkara, kann — so sagt sum holl mentan er grundarlagið fyri øllum framburði — ikki metast ov høgt. Her er sanniliga ikki talan um tann veikasta táttin í figgjarsáttmálanum.

Bjargingar- og vaktarskip, 100.000 kr.

Eitt tilíkt skip er staturin 100.000 og at dríva tað uttan gingin við til at byggja fyri kostnað fyri okkum.

Saman við einum uppiskoyti fyri lógtingið, við statsins, lógtingins og kommununnar parti figgjarsáttmálin, ið skal leggjast koma at snúga seg um

6½-7 milliónur, kapitaliseraður fyri 5 ár:

Lækkjan av kommununnar útreiðslum (150.000 ár-liga av skúlaútgiftum, ¾ av særforso, undirhaldspeningi, sjúkraútgiftum o. s. fr.: 950.000 — 550.000) × 5 = 400.000 × 5	=	kr. 2.000.000
Til sanering av kommunanna skuldum	—	150.000
Uppiskoyti til núverandi finansplan	—	140.000
Nýtt lógtingshús	—	150.000
Veggrunnurin	—	720.000
Vega- og havnabygging	—	1.330.000
Invaliturentan: 30.000 × 5	—	150.000
Driftin av sinnissjúkrahúsið, ætlað soleiðis:		
50 sjúklingar á 5,5 kr. × 365 × ¾ (sum staturin rindar) × 5 = stívar 75.000 × 5	—	375.000
Statsins eykastuðningur — út yvir tann, sum fjarir seg í teim 2 milliónum — til kommunurnar til sjúkrahúsin: Dronning Alexandrine Hosp.: Ætlað 45.000 × 5	—	225.000
Klakksvíkar sjúkrahus: 25.000 × 5	—	125.000
Tvoroyra sjúkrahus, moderniserað: 15.000 × 5	—	75.000
Driftin av bjargingar- og vaktarskipi: 30.000 × 5	—	150.000
Bygging av sinnissjúkrahúsi og sjúkrahúsum	—	720.000
Bygging av bjargingar- og vaktarskipi	—	100.000
	kr.	6.410.000

Haraftrat verða at leggja útreiðslurnar til umskipan av realskúlanum og læraraskúlanum, stovnan og bygging av einum kostskúla og gymnasium og eykaútreiðslur við driftini av skúlanum, ið alt tilsaman (fyri tað fyrsta 5-ára tíðarskeiðið) valla kann setast lægri enn kr. 500.000

Kapitaliseraður fyri eitt tíðarskeið uppá 5 ár verður figgjarsáttmálin so stutt at koma at liggja um 6½-7 milliónur.

Hetta er sannleikin. Tø, ið tala. Tað má vera hugstoytt hjá vinnuflokkinum og tess umboðsmanni niðri, Jóanesi Paturssyni, at noyðast at standa til svars fyri Føroya fólk fyri at hava lagt allar árar umborð fyri — av herari ræðslu fyri fjöldini, socialismi — at forða hesari figgjarsæmju við Danir, hesari sanering og umskipan og úthyggjan av okkara almennu figgjarsáttmálanum. Ikki lógið, at vinnuflokksins danski pennur ger tær mest dilirisku royndir at minka figgjarsáttmálan niður smáar 1.000.000 kr. Men so úsálígt og ómálgilgt! Hvat skulu fólk halda um tilfikan tal-

mann!!!

— — —

Fyri at kunna lúka sín part — 1.750.000 kr. — av hesari figgjarskipan, má lógtingið økja sínar innløgur við minst 250.000 um árið. Hetta verður við beinleiðis skatti og ymsum nýggjum avgiftum. Báðar hesar vegirnar fær lógtingið eftir figgjarsáttmálanum loyvi til at ganga. Men hóast lógtingið soleiðis má hækka figgjarsáttmálan sína frá 400.000 til 650.000, verður hitt samlaða skattagjald til kommunurnar og lógtingið minni við hesum sáttmála sum grundarlag enn skattagjaldið áðrenn 1. apríl 1938.

Áðrenn 1. apríl 1938 vóru:

kommunnar budgettir	kr. 950.000
lógtingsins budgett	— 400.000
Tilsamans	kr. 1.350.000

Eftir figgjarsáttmálanum við ministerið í hesum mánaða verða:

kommunnar budgettir	kr. 550.000
lógtingsins budgett	— 650.000

Hitt samlaða skattagjaldið kr. 1.200.000

altso um 150.000 kr. minni enn áðrenn 1. apríl 1938.

Fyri Føroyar er soleiðis sum heild tikið ikki talan um meir-útreiðslur, tvørturfótið fíla fígur-ararnir ein munagóðan lætta.

Og so hevur hitt almenna eftiri tær bestu inntøkukeldurnar at troyta til vinnulívið, nevnlíga tær, sum nú renna út av landinum í útlendskar privatkapitalistiskar lúmmar.

Hesum viðvíkjandi stendur í figgjarsáttmálanum:

»Det henstilles til den færøske Erhvervscommission at undersøge Spørgsmaalene om Monopoler, Koncessioner Monopol- eller Koncessions- afgifter samt Maksimalpriser for saadanne Varer, som herved kan komme i Betragtning. Det henstilles til Kommissionen at udtage til forloeds og hurtig

Behandling Spørgsmaalet om Koncession og Koncessions- afgift, eventuelt om Maksimal- pris for Brændsels- og Smør- olie o. l. I givet Fald skulde et Provenu af samme For- ansættninger da kunne lages i Betragtning ved Lovgivning om Beskatning paa Færøerne.»

Og eru nú »Erhvervslivets Mænd« so fúsir sum lógtingsmennir og ministerið undir finansplanssamráðingunum at skera svullin inn at beini, so verður eisini har eitt hvørt munandi at spyrjast burtur úr. Finansplansnevndin var so »kulant« at geva »Erhvervenes Mænd« tær bestu keldurnar at troyta.

— Men vit ivast ikki í, at teir ikki vilja standa til skammar við teirra vinnulívsplani, tá ið hann kemur fram.

Og nú so verður, tá hava Føroyingar tví- faldar grundir at fegnast og takka fyri „Staunings-nevndirnar“, ið summir hava rikið Stauning á spott fyri.

Maskinpasser.

Til Pasning af Kran og øvrige elektriske Maskiner paa Drelnæs søges til 1. Oktober en yngre paalidelig Mand med god Værkstedssuddannelse og vant til Pasning og mindre Reparationer af elektriske Maskiner.

FÆRØ-KUL. Driftskontoret. Tveraa.

!! Døgurðamatúr:
Klippfisk,
turran greipifisk
fáa tit í

A. T.
telefon 5.

Handilsskúlin

byrjar altur 3. oktober kl. 7 sp.

Kvøldskúlans vanligi deild og hondarbeidsdeildin byrja sama kvøld kl. 7½. — Gerið so væl at siga frá sum skjótast.

NB.! Øll ungfólk í krambúð og á kantóri undir 18 ár skulu eftir lógini ganga í handilsskúla.

Telf. 172.

S. E. Matras.

Tíðindi.

K. F. U. M.

Sondag Aften fra 8—10 »Hjem- ligt Samvær«, — Kl. 8¾ Fore- drag ved Pastor Møller.

Smátt gongur við hvalaveiðuni

— stóðurnar hava fligið nógv færri hvalir uppá bátin enn í fjór. Nú er so væl útlíðið. Men enn kann tað kortini falla við góðveðri og nógvum hvolum.

Syrgiligt óhapp.

Ein gamalur maður, Hans Pauli Poulsen í Øravík, varð um dagarnar stangaður til ólív av einum mannúli í Øravík. Hann doyði stutt eftir, at hann var komin á sjúkrabúsið.

Tað er syrgiligt, at tilfikir tarvar skulu fáa loyvi at ganga leysir.

Sama dagin hendi annað óhappið á Tvøroyri: Ein arbeidari, Jógván Nolsøe, fekk ein planki í høvðið undir arbeidinum á Drelnesi. Hann fekk heilaskjálvta — og má verða kvírrur eina tíð.

Sildaveiðan.

»Signhild« kom hósdagin á Havnina. Hon hevði 5000 mál av sild.

Óferur fiskiskapur

fyri útróðrabátar í Grønlandi. Tað sigst, at einstakur bátur skal vera komin til 100 tons. Mennir metast at hava tjeint einar 1400 kr.

Undir Íslandi í summur hava skipini fiskað enn aldri áður — upp til 1000 skpd. smá skip sum »Vágoyggja«.

Við „Tjaldrinum“

seinast komu hópur av greiðum til »Føroya Kof«, harimillum tveir stórir kránar, annar vígaði 5 tons.

Bara nú leirsolan kundi komið í lag so hevði hetta mikla fram- tak kanska komið at borið seg.

Nógvir fiskimenn kring Føroya land

eru á kóki yvir, at føroysku feløgin í Keypmannahavn við Emil Joensen presti, Chr. Matras doktara og Erlendur Patursson, lesandi, á odda tykjast at vilja skjóta Stauningi í oyra, at um hann rúmkar ræurnar í Grønlandi, kann hann lata allan annan stuðul til Føroyingar fara. Hetta eru hørd boð móti fiski- monnum okkara, ið seta trølarakeyp og veiðu við modernaðum forum nógv hegri enn slapp- fiskiskapin í Grønlandi, sum tó sjálvandi hvor einasti Føroy- ingur heldur enn gjarna vil gera alt, fyri at hann kann koma til at njóta fullar sómdir í Grønlandi. Men um okkara keypmannahavnsku Føroyingar vilja hetta saman við okkum heima, hava teir ikki loyvi at gera fiskimonnum meir á annan hátt.

2 greinir,

sum J. H. Danbjørg hevur sent okkum, megu stuðga til næsta